

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Tafatt sparsamhet.
*
Första akten i avrustningsdramat.
Av Elin Wägner.
*
Det fashionabla sakramentet.
Av Klara Johanson.
*
"Kvinna i blått"
Av Lilly Arrhenius.
*
Kampen om Tysklands öde.
Helge Heerberger.
*
En fyrbåk?
Av Anna T. Nilsson.

Vad har hänt?

BRIAND STOD FÖR ICKE LÄNGE SEDAN med hatten i hand vid Stresemanns grav, tyst hylsande sin kollega och motspelare från många politiska konferenser.

Nu är även han borta. Båda satte till sina yttersta krafter och till slut livet på den oerhörda uppgiften att under kompromisser och manövrer pressa sina politiska medarbetare, sina nationalistiska partier och parlament till en försoningspolitik mot deras vilja. När man talar om politiska martyrer får man inte bara minnas dem som gå under på sin motsatsställning till det härskande politiska systemet. De som arbeta för högre mål inom detsamma böra också räknas dit.

MEDAN BRIAND ligger på litet parade, fortsätter Folkförbundsförsamlingen att tas med den kinesisk-japanska konflikten. Det lugn som för närvarande råder på den ostasiatiska fronten ger ingen trygghet för framtiden. Japanerna hålla på att det endast är kinesernas plikt att retirera, men Folkförbundet tycks inte riktigt gå med på argumenteringen. För närvarande arbetar man på en ny resolution.

DE GRÅ OCH SNÅLA FÖRVAR-DAGARNA i början av mars ha fått en kuslig skugga över sig genom de fruktansvärda mord som begåtts av en brottsling som länge tydligt visat prov på sin amoraliska och sociala läggning.

Den fråga som man ögonblickligen uppställer är den hur det är möjligt att en sådan person fått behålla sin fulla rörelsefrihet så länge som skett. Det finns tydligtvis inom det samhällslager, dit den unge brottslingen hörde, inte den moraliska standard som självfallet avskiljer en sådan person från umgänge och läroanstalter. I stället får han genom sin ställning ett visst skydd mot de åtgärder som annars stå till samhällets förfogande genom barnavårdsnämnd och lösdrivningar.

NORSKA STORTINGETS KRIS-UTSKOTT har framlagt ett förslag om att öka anslagen till sociala ändamål, bl. a. arbetslösheten och kompensera detta med reduktioner på motsvarande belopp i militärbudgeten och lantbruksbudgeten.

DANSKA PRESSEN har släppt ut ett rykte om att den danska avrustningsfrågan som nu vilat en tid skulle lösas genom en kompromiss mellan venstre å ena sidan och regeringspartierna: socialdemokrater och radikala venstre å andra. En reduktion av krigsmakten skulle komma till stånd medan däremot regeringsförslaget om en omläggning av densamma till ordningsmakt »utan krigsmässiga uppgifter», får anstå. Vi hoppas kunna närmare redogöra för läget.

Veckvaren

Kvinna i blått. Svensk konst från skilda tider.

Fritiof Schöldt: KVINNA I BLÅTT.

En rond genom denna veckas konstutställningar kan lämpligen börja på Konstakademien. Där är en utställning av fyra akademiker, samtliga avlidna. Deras konst tillhör också påtagligen ett förflutet skede. Det intresse, den väcker, är huvudsakligen historiskt.

Mest fångslande, mest komplicerad är Ivar Nyberg. Han tillhörde samma generation som Carl Larsson och Zorn. Om dessa påminner i hög grad Gumma från Grez och porträtt av Axel Tallberg. Attitelets småborgerliga anda, uppfattad med mild ironi, lyser stilla fram ur Systrarnas krets. Härifrån till hans ämbetsmannamässiga porträtt av landshövding Axel Bergström är steget ganska långt. Under senare delen av sitt liv målade han bilder från Dalarna, där han då var bosatt. Här framträder ett starkt intresse för karakteristiska människotyper. Den största behållningen ger i alla fall Nybergs porträtt från åtti-nittitalen.

Emerik Stenberg målade dels porträtt, dels motiv från Dalarna. Hans porträtt är borgerligt redbara, karakteriserande genom yttre pose, ej genom inre upplevelse. Till de bästa hör porträtten av vetenskapsmännen professor Waldemar Rudin och riks-

arkivarie Emil Hildebrand. Minst lyckade är porträtten av Karlfeldt, som ser ut som en uppblåst grossör, och Fredrik Cederborgh, en kuriös historisk tablå. Av motiven från Dalarna är skisserna friskast och mest omedelbara, medan de stora utförda sakerna för det mesta äro tråkiga paradstycken, närmast passande på ett etnografiskt museum.

Landskapsmålare, impressionist och stämningsskildrer är Alfred Bergström. Bäst är hans franska inspirerade skisser, som visar en stillsam och ärlig naturinlevelse.

Den siste i kvartetten är Victor Forsell, också landskapsmålare. Som sådan arbetar han gärna i litet format. Varje skiss är ytterst minutiöst utformad. Han målar mest höst och vinter. Tavlorna har en stillsam och försynt charm, som inte lämnar en oberörd.

På Liljevalchs konsthall utställer inte mindre än 49 konstnärer. Denna trängsel vällar, att eventuella begåvningar drunknar i massan. Lyckligtvis och tyvärr tyckes det inte vara några som har drunknat. En del är emellertid rätt skickliga — som imitatorer. Där finns Arosenius, Birger Simonson, Olle Agren, Per Krogh (Forts. å sid. 4.)

Saktmodet Krossar Lappo.

Kuppförsöket i Finland har avvecklats utan blodutgjutelse. De två grupper som stodo mot varandra: Kosolas skaror och Svinhufvuds — hunno aldrig få känning med varandra innan upprorskarorna smulto ihop och vände hem till sitt.

Presidentens radiotal med uppmaning till lugn och ordning och löfte om amnesti vände om stämningen, sedan ordningsmaktens mobilisering gjort klart för Lappomännen att samhället inte ämnade utan vidare låta de upproriska diktera lagar och med våld kasta regeringen ur sadeln.

De upproriska ledarnas sista hopp, att den röda fronten skulle sätta sig i rörelse mot dem, slog fel, upprorslagan slocknade av brist på näring och det var ingenting annat att göra än att kapitulera.

Erfarenheterna från revolutionsförsöket i Finland tala alltså starkt för riktigheten att gå fram på en gång med kraft och konsekvens och med lämpor. Genom sin politik har

finska regeringen undvikit att sätta luntan till krutdurken. Där blev icke något Adalsdrama i Finland.

Man kan säga att regeringen hade de allra allvarligaste anledningar till att fara varsamt fram med piltarna, därför att gränsen mellan Lapporörelsen och de regeringstroga var så osäker, och det Finland som samlade sig att skydda den lagliga ordningen hade så många av sina egna på andra sidan fronten. Myndigheterna få nog en särskild syn på vad som är rätt och möjligt, när de veta att deras åtgärder kunna komma att riktas även mot egna söner och vänners söner.

Dessa privatmänniska hänsyn må ha haft sin del i att diktera finska regeringens politik, men framgången för densamma blir lika beaktansvärd och lärorik för det. Man förstår att en av upprorsledarna önskade att han vore i Shanghai. Där går uppgörelsen av en tvist annorlunda till. Där är det gott för bråkmakare att vara.

Första akten i avrustningsdramat.

Nygrupperingar och nya ståndpunkter.

Folkförbundets inkallande och den dunkla och elakartade utvecklingen av den kinesisk-japanska konflikten ta för närvarande till sig allt intresse, som vi ha till övers för världspolitiken.

Avrustningskonferensen har aldrig intresserat så mycket och har dessutom nu en paus, sedan generaldebatten är avslutad. Men även om dess sensationer icke äro så lättillgängliga som Folkförbundets kamp med Japan, Japans begynnande tvekan och Kinas begynnande trots, så kan man dock säga att första akten i dramet, då de agerande presenterade sig själva, hade en stark spänning och många överraskningar. Den intresserar minsann ur synpunkten av vårt framtida öde men också ur rent mänsklig synpunkt som ett prov på de underliga förbindelser som äga rum mellan den höga familjen av systemationer inom Nationernas Förbund och dess inbjudna släktingar: Föreata staterna, Sovjet och Turkiet.

Förspelen till avrustningskonferensen avslöts i slutet av år 1930, då den förberedande avrustningskommissionen lade fram ett konventionstörslag och fastställde dagen för konferensens öppnande. Jämför man ländernas positioner då med dem som de intaga nu, så måste man säga att en hel del har ändrats. Blott ett är sig likt: motsatsställningen i botten mellan Frankrike och Tyskland.

Militarismens drake är impopulär.

Framryckning har skett mot militarismens drake. Från alla håll kommer man honom närmare in på livet. Det första förslaget gick huvudsakligen ut på att sätta honom på diet, dra in hans underhåll en smula, kanske klippa klorna på honom. Nu är det fråga om att rycka gifttänderna ur hans gap. Att detta borde ske, därom tyckas alla vara ense. Ingen har vågat tala för att behålla honom i hans nuvarande storlek och styrka. Det har ju annars sagts mycket under mellantiden att man skulle vara nöjd om man kunde hindra hans ytterligare växt.

Sedan råda delade meningar om man bör eller icke bör inmontera hans uttagna gifttänder i Nationernas förbund.

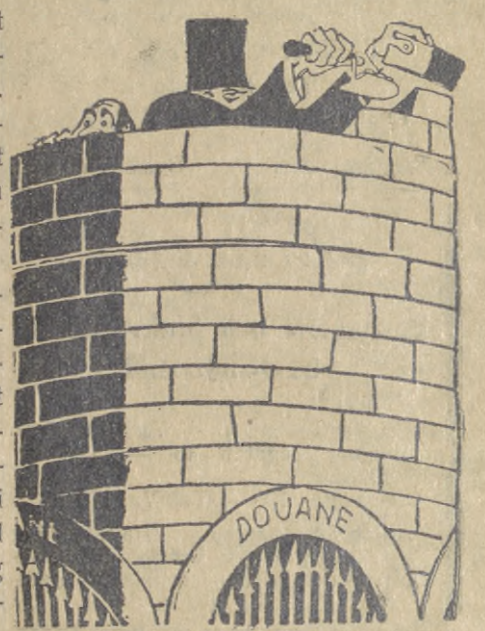
När det förberedande arbetet slutade, hade majoriteten av stater kapitulerat för Frankrikes mening. Konventionsförslaget majoritet innehåller förslag till budgetbegränsning, till minskning av personalstyrkan, dock utan att röra vid de äldre värnpliktsårgångarna, och tänker sig direkt minskning av sjö- och luftvapnet, men det rör absolut inte vid de stora värnpliktsarméernas vapen, artilleriet, ty så ville Frankrike. Attacker mot värnplikten, mot det tunga artilleriet, det absoluta fördömandet av luft- och giftkriget återfinnas endast i reservationerna som belöpte sig till ett femtiotal, särskilt från Tyskland. (Forts. å sid. 4.)

Murar sitt fängelse men ber om frihet.

Medan allas intresse är upptaget av Fjärran Östern, ske märkliga omorienteringar i Mellaneuropa. Österrike som har uttömt sina resurser meddelade nyligen officiellt Tyskland, England, Frankrike och Italien att det måste få handelspolitiska lättnader för att ej gå under.

Till följd därav förklarade Tyskland sig villigt att göra en överenskommelse med Österrike om lättnader i handeln, under förutsättning att det icke behöfve tillämpa mest-gynnad-nationsklausulen och bevilja andra länder samma förmåner. Och i samma veva svarade Frankrike med att föreslå Österrike att sluta ihop sig med Ungern, Tjeckoslovakiet, Jugoslavien och Rumänien till ett handelspolitiskt Donauförbund.

Det spelas alltså om det olyckliga Österrikes öde. Och medan det kämpar efter luft och förklarar att dess liv beror på utvidgade handelsför-

bindelser ser det sig nödgat att upprätta nya skyddstullar för att möta situationens ögonblickliga krav.

Detta är typiskt för tillståndet i världen just nu.

Bokhandeln Studio

Norrandsgatan 30. Tel. 27 00.

Specialbokhandel för

Filosofi, psykologi, spiritism, astrologi, teosofi, modern uppfostran.

Begär vår katalog.

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wägner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorine Hermelin.

REDAKTÖR:

Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:

Ada Nilsson.

Utkommer varje helgri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Herkulesgatan 14 (f. d. L:a Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

TANDLÄKARE

Tandläkare

EMIL LINDBLADS
PRIVATKLINIKER

Stockholms största och modernaste
tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östermalm:

Kommendörsg. 16. Tel. 728 50, 728 70

Kungsholmen:

Hantverkareg. 27. Tel. K. 37, K. 37 38
(Basarbyggnaden v. Kungsholms Läroverk)

Mottagn. 8.30-9, 1.30-2, 6-7.

Tandvård behandlas hela dagen 8-7
Lördagar stänges 4 (sommarnån. 2).

Kostnadsfri rådgivning.
Endast exam. tandläkare.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19

Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., värläk.

Tel. 778 24.

S:t Görans Begravningsbyrå

Jenny Larsson

FLEMINGGATAN 60.

Tel. K. 47 24

Ombesörjer allt vid dödsfall.

Eldbegängelser. Balsameringar.

Liliesjöös

Parfymeri- och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Butiker:

Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.
Hantverkaregatan 45 — Tel. Kh.
55 85.

Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.

Aderbräckstrumpor — Hålfotsinlägg
— Maggördlar — Bräckband — Sa-
nitets- och Förbandsartiklar — Kata-
log gratis.

24-timmars Ur!

PATENT

Visa alltid 1-12. Vid tryck på kronan
framspringer 13-24.

För övrigt alla sorters ur, passande till
presenter.

ERNST LINDSTRÖM
Nybrogatan 73, Stockholm. Tel. Ö. 44 77.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 . Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 . . . 73 37
GÖTGATAN 52 . . . 333 09

Den 12 mars 1932.

Tafatt
sparsamhet.

Riksdagen, liksom alla enskilda, diskutera sparsamhet. Riksdagen skall föra statens talan och anser sig därför utveckla en stor sparsamhet för landet genom att vilja överföra en hel del utgifter från staten till landstingen. Ett egendomligt sätt nationalekonomiskt sett! Det enda skälet skulle då vara, att landstingen skulle ha större ekonomisk förmåga än riksdagen. Men det kan man knappast tro, det är samma brist på ekonomisk och praktisk blick och samma partipolitiska skäl, som äro grundläggande för både landsting och riksdag.

Jordbruksministern har hållit ett anförande om »jordbrukets krisläge» i Nyköping. Han är som bekant mycket skicklig i att tala utan att uttala några åsikter. Statistiska uppgifter och allmänna uttrycksätt är hans form. Så och nu. Därtill förespeglar i kreditfrågan. Inte vidare trösterikt.

Det finns två ordstäv: »Den som spar, han har och »Snålheten berdrar visheten». Vägen ur de nuvarande svårigheterna, vilka äro oerhörda — och troligen bli än värre — går emellan dessa två. Den enskilde har att fatta ställning. Att hoppas på statsmakterna är nog för närvarande ganska lönlöst.

Så fick dom då äntligen börja med »tredje mans rätt», men även riksdagsfarbröder behöver en rejäl middag, det där man går ut och får i riksdagskaféet lite då och då, kan man ju ändå inte leva på hela dagen. Så det blev bestämt att det skulle bli kvällsplanum klockan sju. Det blev nattplanum. »Dom förlar sej då inte», sa min väninna när vi gick hem.

Ärendet presenterades i föredragningslistan så här: Andra lagutskottets utlåtande n:r 12, i anledning av väckt motion om skydd för tredje mans rätt till neutralitet under arbetskonflikter. Naturligtvis vet ni precis vad saken gäller. Verkligen inte? Ja, det visste inte jag heller när jag gick dit, men det skändes jag att tala om, utan jag tänkte: jag får väl lära mej det när jag kommer dit. Men nu skäms jag inte längre för kamrarna visste det inte heller när de åtskildes. Sedan det debatterats hela dagen och halva natten rev man sitt hår och frågade motionärerna: Om det är så enkelt som herrarna anse, om det är så klart, om det är så uppenbart, varför ha herrarna inte då pre-

njut av

kaffet med

harmonisk smak

Våra utmärkta förbindelser i kaffebranschen och mångårig erfarenhet hjälpa oss att skapa ett kaffe med harmonisk smak. Slå an ett harmoniskt ackord på smaknerverna med en kopp

kooperativas kaffe

Från riksdagsläktaren.

Naturligtvis var man redan klockan 11 på läktaren den 2 mars då »tredje mans rätt» som högerpartiet gjort så stort nummer av skulle diskuteras. Det stod visserligen några småsaker på föredragningslistan, som skulle behandlas först, men det var naturligtvis sådant där, som blir expedierat utan att man egentligen vet av att det varit före. Trodde man. Det var det också, man hade hunnit till tredje ärendet på en kvart och så var man då inne på Bevilningsutskottets betänkande med anledning av väckta motioner om tull på färkött. Och sen skulle den stora knivkastningen börja om tredje mans rätt. Det blev lite segt det där färköttet, så man gick in i andra kammaren och så satt man där ett tag, så gick man i första och så in i andra igen. Jag skickade in min väninna i första kammaren igen för att höra om dom kommit in på tredje mans rätt där. Men hon bara skakade på huvudet och sa »färkött». Så det var bara att resignera och försöka vänta. Det hela rörde sej om en motion som bondeförbundarna väckt. Bondeförbundarna hade önskat sej tull på färkött, det skulle, sade någon, bli som en hjälp till de jordbrukare som hade den magrare jorden. Men nu lär det finnas ett handelsavtal med Finland som förbjuder svensk införseltull på döda får. Jag har nu upptäckt hur det går till i riksdagen: Vill man minska på försvarsanslaget, så säger man inte rent ut vi slopar försvarret, utan då säger man: Vi vill ha pengar till de arbetslösa. Om man strider mot protektionister säger man inte: Vi vill inte ha några tullar, utan då visar man på handelsstraktat som inte får brytas. Det är det som kallas för diplomati. Så säger det andra partiet: Det är inte så noga med handelsstraktat. Har inte Finland något annat skäl att bryta handelsförbindelserna, så inte bryr dom sej om att göra det för lite färkött. Sen blir det ändlösa debatter om vad en handelsstraktat med ett främmande land förpliktar till. Och så blir det så där segt som det blev i onsdags. Klockan var nära fyra då Fabian Månsson steg upp och sa ifrån att nu är tid göra bokslut och se vad den ena ringen fått i understöd mer än den andra, och att vi inte ville ha något nytt frälse här i landet. Men så när han sagt frälse, så glömde han bort var han var, han stod vid den där höga pulpeten så han trodde väl att det var en kateder, så det blev en historisk föreläsning om frälset. Vilket ju var ganska roligt — fast det ju egentligen var det där färköttet vi ville ha slut på. Nåja, sedan Fabian Månsson sagt till att det kommer att dröja åtminstone 50 år innan vi få bort de nuvarande tullmurarna, så blev det heller ingen ny tull den gången.

Så fick dom då äntligen börja med »tredje mans rätt», men även riksdagsfarbröder behöver en rejäl middag, det där man går ut och får i riksdagskaféet lite då och då, kan man ju ändå inte leva på hela dagen. Så det blev bestämt att det skulle bli kvällsplanum klockan sju. Det blev nattplanum. »Dom förlar sej då inte», sa min väninna när vi gick hem. Ärendet presenterades i föredragningslistan så här: Andra lagutskottets utlåtande n:r 12, i anledning av väckt motion om skydd för tredje mans rätt till neutralitet under arbetskonflikter. Naturligtvis vet ni precis vad saken gäller. Verkligen inte? Ja, det visste inte jag heller när jag gick dit, men det skändes jag att tala om, utan jag tänkte: jag får väl lära mej det när jag kommer dit. Men nu skäms jag inte längre för kamrarna visste det inte heller när de åtskildes. Sedan det debatterats hela dagen och halva natten rev man sitt hår och frågade motionärerna: Om det är så enkelt som herrarna anse, om det är så klart, om det är så uppenbart, varför ha herrarna inte då pre-

ciserat hur den här paragrafen skall se ut!?

Och hr Österström sade bestämt ifrån: Vi behöva se utredningsresultatet innan vi vet vad vi skall göra!

Men professor Bergendahl, som inte kunnat få någon vikarie för sig i Lund, kan inte hinna bli färdig med den påbörjade utredningen förrän i april, så det var ju ganska mycket begärt att kamrarna nu skulle besluta om skydd för tredje man då det ännu icke blivit utrett vad han skall skyddas mot, fackföreningarna, syndikalisterna eller — arbetsgivarna.

Motionen är alltså avslagen i båda kamrarna, i huvudvoteringen avslogs den med 55 röster mot 54.

På lördagen var det så där kusligt i riksdagen som det kan bli för husmödrar som får veta att nu först skall det börja att sparas på allvar sedan de hållit på och nupit lite här och lite där för att få det att gå ihop. Det var synd om hr Hamrin som hade tänkt spara på utgifterna till anstalterna, för det befanns att de flesta riksdagsmän som begärde ordet också voro landstingsmän. Och då kan man ju förstå hur det gick, för de hade redan sparat på allt som kunde sparas. Ja, hr Berg i Katrineholm tyckte att de sparade så att de sparade dumt, när de t. ex. inte hade råd att låta sjuksköterskornas tjänstgöringstid gå ned från 72 timmar till 68. Vid statens verk hålles minsann inga sådana arbetsveckor så han tyckte att staten kunde spara själv.

När inte finansministern fick någon hjälp i sin föresats att spara ansåg han det hela tröstlöst. Husmödrarna skola säkert förstå honom om »han säger upp sig till den tjugufjärde».

Elsa Svartengren.

M. Ö.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Segrar kvinnorösträtten i Franrike?

Nu är tiden kanske inne för den franska kvinnan att slutligen få de politiska rättigheter, som nästan alla hennes europeiska medsystrar redan har fått: den 13 mars skall senaten rösta ja eller nej på ett förslag från deputeradekammaren som ger kvinnan fullkomlig jämlikhet med mannen på det politiska området. Vad blir utslaget?

Alltsedan 1906, när Ferdinand Buisson blev anförtrödd frågans utredning, har deputeradekammaren blivit mer och mer vänligt sinnad mot kvinnorösträtten. En mängd motioner ha föreslagit den allmänna rösträttens utvidgning — ibland till alla kvinnor — ibland till en grupp: krigsänkor, familjemödrar, företagsledare o. s. v. Tre gånger biföllos motioner: först 1919 (alla rättigheter) sedan 1925 (kommunala rättigheter) och så nu. Men senaten stod i vägen. Den vägrade inte bara att anta förslaget, utan helt enkelt att ens diskutera det. Nu kommer den att yttra sig för första gången. Varpå beror denna ovilja?

Nu är det knappast någon som vågar bestrida att den allmänna rösträttens princip också fordrar rösträtt för kvinnor. Visst är de många, inte minst bland kvinnorna — som förbliva fientliga av känslöskäl — och ännu flera som äro likgiltiga och inte tro på reformens nytta. Men även från praktiska synpunkter måste man ju inse, att den blir nödvändig. Det kvinnliga förvärsarbetet har efter kriget fått en mycket stor betydelse. Många kvinnor äro ledare för handelsfirmor, många inneha betydande befattningar (7 universitetsprofessorer, 300 advokater, 1,000 läkare, 140,000 höga tjänstemän o. s. v.). Dessa kvinnor som betala höga skatter skulle ju också delta i deras förvaltning. Förresten har en socialistmotion (1930) föreslagit, att kvinnorna skulle befrias från skatterna så länge de äro utan fullständigt medborgarskap.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Se Svartengren.

Inte heller kan man nu säga att kvinnorna äro likgiltiga: de 3 stora kamporganisationerna som ledas utav den katolska duchesse de La Rochefoucauld, den radikala Mme Brunschvig och den socialistiska Maria Verone, räkna flera 100,000 medlemmar, mest i medelklassen; varje stad har sin förening som sysslar inte så mycket med politiska som med sociala frågor — något som är särskilt nödvändigt här.

Till följd därav ha alla partier tagit kvinnans rösträtt på sitt program. Visst är det ofta på ett mycket obestämt sätt; men de erkänna principen. Och kvinnliga medlemmar finnas i alla partier. Bland reformens anhängare ha vi de största politiska namnen i efterkrigs-Frankrike: Briand, Tardieu, Maginot, Loucheur, m. fl.

Men var ligger hindret då? Det är rädsla för den katolska kyrkan.

Med några undantag bestå senatens majoritet (172 mot 135), som vägrat att diskutera frågan, av gamla radikaler. För dessa radikaler är den katolska kyrkan frihetens och upplysningens svurna fiende och den största faran för den dyrbara laïcitéten. Och den allmänna meningen är att kvinnorna mycket mera än männen stå under kyrkans inflytande och lyda biktfaderns råd.

Sålunda stå vi inför dessa underliga förhållanden, att den konservativa högern strävar för att ge kvinnan politiska rättigheter, medan vänstern och i synnerhet de radikala försöka att hindra det så diskret och effektivt som möjligt. Även nu ser vi i det sista förslaget en manöver för att öka högerns röster i nästa val — men i alla fall kommer avgörandet för sent (om det kommer) och vi får inte rösta i år.

En sak kan man säga: här är inte längre kvinnorösträtten en principfråga, utan en opportunitetsfråga.

S. M. Roanne.

MÖTESPLATSEN

Nässjö-Solbergakretsen av Frisinnade Kvinnor, lokalavdelning av Svenska Kvinnors Västerförbund, höll den 4 mars årsmöte på Jacobsens konditori. Ordf., majorskan Anna de Maré Svensson, öppnade mötet med ett varmhjärtat anförande om det tryckta läget ut i världen och förhoppningen att fredstanken trots allt skall vinna insteg bland folket. Protokoll, års- och revisionsberättelser upplästes och godkändes. Styrelseval förrättades och utföll sålunda: Ordf. majorskan Anna de Maré Svensson, v. ordf. fru Ingeborg Rosén, sekr. fröken Margit Östberg, v. sekr. fröken Judith Gustafsson, kassör fröken Edit Gustafsson. Övriga styrelsemedlemmar blevo fruarna Elsa Samuelsson och Alma Östberg samt fröken Helena Löfstedt. Revisorer blevo fröken Dea Vinqvist och fru Emma Ahrin.

Vid mötet talade fru Helga Sjöstrand, Eksjö, om Medborgarkansla och intresse, varpå följde en livlig och givande diskussion. Fru Ingeborg Rosén lämnade därpå upplysningar om den samhällskurs, som tisdagen den 8 dennes hålles i Nässjö för frisinnade kvinnor, och uppmanade till talrikt deltagande. Talarinnorna vid denna kurs blir landshövdingsskan fru Ellen Hagen. Från Sv. Kv. Västerförbunds centralstyrelse- och landsmöte i Stockholm den 9-10 jan. 1932 gavs en intressant redogörelse av kretsens ombud vid detta möte, fru Ingeborg Rosén. Som omväxling i programmet förekom kör- och solosång. Stämningen var den allra bästa. För att värva nya medlemmar hade inbjudan utsänts till ett 30-tal kvinnor. Flera intresserade hade infunnit sig, och tre nya medlemmar ingingo i föreningen.

M. Ö.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Mot väggohyra

är TIP-TOP det säkraste medlet. Låt desinficera Edra lägenheter eller enstaka möbler med TIP-TOP. TIP-TOPMETODEN är effektivast. Desinfektion utföres och upplysningar lämnas.

Tekniska Fabriken TIP-TOP.

Stockholm 4. Tel. Sö. 187 05.

Det fashionabla sakramentet.

Av KLARA JOHANSON.

Jag förmodar att varje Stockholmstidning håller sig med en tränad muntergök vars redaktionella åliggande består i att uppfinna, starta och underblåsa de lidelsefulla problemdiskussioner som lockar »allmänheten» att gratisfylla spalter med fria och anonyma ord. Han är omväxlande bekymrad moder, vän av rättvisa, humbugshatare och en av de många. Händer det någon gång att han lägger ut sin fälla förgäves måste han gå på och bemöta sig själv i ett par följande nummer, men ibland inströmmar bytet så ymnigt att hans påhittighet kan fira semester i åtta dar.

Och det behöver den, ty insändrarredaktörens arbete frestar hårt på hjärnan. Den vanlige filosofen upptäcker problem, vår daglige diskussionsledare däremot äger att skapa sådana. I detta diktarkall följer han en rutin vilken, som jag antytt, sällan klickar. De grubbelämnen han framkastar låter sig restlöst inordnas under en typ, vars kännetecken inte gärna kan klaras uppbaras än i den härom året grundligt belysta frågan »Bör mormor jazza?» Se där ett idealproblem: överraskande, passionerande och otillgängligt för teoretisk lösning. Märkbara avvikelser från denna grundform har ingen utsikt att fångas i en tänkande och idéberusad nation.

Nyss råkade jag på ett fragment av en socialdemokratisk tidsningskonversation om ett lika fiffigt förbluffande spörsmål: »Skall arbetarflickan konfirmeras?» Mammor och pappor tycktes uppträda med diverse meningar om denna etikettsfråga, ehuru möjligen somliga inlägg härrörde från den ordinarie skämtaren.

Om än skenbart lika fåvitsk som dryftandet av mormors jazzskyldighet var dock denna debatt ej helt poänglös. Där skyttade en saklig upplysning som — ifall den verkligen är sann — förtjänar socialt beaktande: den nämligen att i våra dagar finns arbetarflickor som eftersträvar konfirmationens välsignelse och tycks beredda att skrida till altaret tvärs över blödande föräldrahjärtan.

I första ögonblicket greps jag av osäglig häpnad och i det nästa av utmärkt högaktning för bägge parterna, för dessa fromma små flickor som likt sina heliga systrar i kristenhetens begynnelse frimodigt bekänner sin tro i en hednisk hemmiljö, för dessa ståndaktigt okyrkliga föräldrar som tar statsreligionen på så trohjärtat allvar att de anser beröring med dess yttersta formaliteter själavådlig.

En sådan ärlig andebrottnings mellan generationerna är numera otänkbar inom bourgeoisin. Hos detta mångdubbla samhällslager härskar alltigenom en oreflektad kyrkovänlighet, vardagligen vackert speglad i pressen men eljest aldrig högljudd eller fanatisk. Bourgeoisins uppväxande telningar möter ingen vare sig religiös eller anti-religiös makt att slåss med. För dem innebär konfirmation min-

sann inget problem. Vill de undergå ceremonin så gör de något passande och högst respektabelt; avstår de så är det ju ingenting att bråka om. Inför detta tillstånd begriper man livligt att en del mera eldiga och otåliga exemplar löper över till den bolsjevik-nazistiska religionen.

Långt mindre lättfattligt synes mig det bekanta fenomenet att massor av dessa opåverkade sexton-åringar — det är väl genomsnittsåldern — av egen drift söker sig till altarets rund. Här behövs tydligen psykoanalys eller behaviorism, åtminstone vad ynglingarna beträffar. Flickornas gåta kan jag åta mig att utan vetenskaplig apparat förslagsvis lösa.

Lantliga prästfamiljer med rymlig bostad och inte alltför många barn mottar gärna om somrarna ett antal unga damer av god och välbärgad extraktion som inackorderingar eller närmare bestämt nattvardsgäster. Det finns inte trivsammare ställen än prästgårdar på landet, och pensionärerna från stan, kanske redan lite blaserade, vederkvickes underbart av denna intressanta främmande miljö och dess oskyldiga nöjen. Den därav inramade repetitionskursen i lutherdom verkar bara stilenlig, och slutaktens i den med ängsblommor smyckade bondkyrkan bildar stämmingsfull entré till societetslivet.

Men härmed är endast ett lyckligt fåtal avfärdat. Hur många överklassflickor måste inte nöja sig med att läsa för prästen i all enkelhet, på skolbänkar och i den ledsamma omgivning! Där räcker ju inte ungdomens beryktade nöjeslystnad som förklaring. Till någon del spelar den väl in, eftersom den första (och i regeln sista) nattvarden har utvecklat sig till en kombination av mogenhetssexamen och lysning, alltså en anledning till blomstergärder och kostbara presenter.

Men jag för min del tror att frestelsen kommer från en allbekant liten docka. Från henne som regelbundet figurerar i veckotidningarna och de vulgäraste dagbladen, vitklädd, höljd i slöja, med blomkvast i handen och en liten taggig krona på skulden. Denna glatt grinande, utklädda backfisch är sannolikt kyrkans bästa missionär. Ännu för några år sedan uppvaktades hon stadigt av en herre i frack eller fänricksuniform; han har numera, på grund av en takt- och skamkänsla som hedrar honom, dragit sig tillbaka. Bruden står där ensam (som om hon redan vore lyckligt skild) och hoverar sig inför allmänheten över sin unika utmärkelse. Klart är att flärdlystna flicksjälar som växer upp med denna kliché för ögonen automatiskt vänder sig mot altarringen. Om den tänker de av hjärtat ungefär vad Henri IV sade om Paris.

Och jag fruktar att brudklichen får stå till ansvar även för vissa arbetarflickors tränad efter konfirmationen.

Cant.

Ett prästerligt skådespel om Henrik VIII och Anne Boleyn av Caj Munk. Författarens privatyrke är det enda som hänför tanken på prästerlig syn — annars kunde vilken hädare och tvivlare som helst varit fabrikören av dessa historiskt svällande och mustiga repliker. Jag tvivlar på att någon svensk predikare skulle våga säga sin menighet sådana motstridiga och barockt skimrande cantsanningar. Enligt min tro ser dock författaren mindre högaktningstullt på sitt opus än den svenska ensemblen och dess regissör gjort — och i denna svensk-svenska tolkning som Dramaten ger stycket kommer allt vad författaren trott sig ha dolt och i brist på scentekniska kunskaper gjort allt till för att dölja, obarnhärtigt fram i strålkastarljuset. I dansk återgivning hölls stycket ihop till ett enhetligt groteskt drama, hos oss sönderfaller det till regibilder à la Molanders framförande av »Drottning Elisabeth».

Det viktigaste vid denna föreställning blev helt naturligt de Wahls historiska mask, dräkternas tavelveckighet, sedda en face, och damernas hucklen. Dekorationerna förmedlade också prov på ingående tavelstudier och i sitt kloka och vackra utförande förmådde de också att skapa en stämmingsmättad ram — om man undantar fjärde bildens kungliga park, den var delvis använd i bild ett, men målad i ett modernt maner, som så att säga kastar ljuset ifrån sig, nekar att glöda inifrån.

Jag har ett svagt minne av att danskarna talade vers i Munks stycke, svenskarna föreföllo att per konst då och då kunna utforma prosan så att den klingade likt fyrkantig-medeltida knittelvers. Det lysnande regjörat vid Dramaten, såväl som vid många andra scener, fortsätter alljämt med att vara okänsligt för rytm och valörer i dialoger. Enstaka artister ha gudskelov ännu i behåll sitt kunnande och portionera ut det åt oss vid högtidliga tillfällen. De Wahls kung Henrik visade sig vara brylling till Markurell, en mänskligare babian än Bergmans krögare, men icke förty dess släkting. I många intimare moment, när rollen tilläts förtäta luften omkring sig, fick han en mustig, levande kulör, och som prestation betraktad står den sig dock gott vid sidan om många bättre han utfört under åren.

Bäst, både som rollteckning och som utförd karaktär, var Sven Bergvalls kardinal Wolsey. Skådespelaren sjöd över av renässanskraft och brutalitet. Lars Hanssons Cromwell överraskade genom maskens ögenkänslighet, men i dialogens modernt turnerade repliker och i aktörens suveräna förakt för samspel, lyste Lars Hansson helt igenom. I första akten voro Karin Molander och Bror Bögler ett poetiskt kärlekspar, men med intrigernas växlingar och Anne Boleyns gång mot drottningavärdigheten fick aktrisen en ond, stickande blick och ett forcerat teatraliskt tal och man hade svårt att förlåta denna drottning hennes maktberusning.

Arnold Sjöstrands unga Richmond hade en nuna som var fascinerande men det tycks fortfarande vara svårt för honom att lösgöra sitt lyriska psyke och skänka stämman den underbara lyster den fått av naturen. August Palmes plats står ännu till förfogande för honom, romantiken går mot sin knoppning. Manlig konst är inte enbart ett prov på renodlad kanti maskulinitet.

Slutet på den munkska pjäsen indikerades genom att huvudrollerna kommo in med några tulpaner, callor och en mimosakvast i handom. Ett ynkligt slut på en historisk tragedi och ett ynkligt tilltag av aktörer som anse sig som konstnärer och inte enbart amatörfenomen. Tänk hellre på Blomsterfonden!

Sven Stål.

En fyrbåk?

Genève den 3 mars 1932.

Det är spänning i luften. Rykten korsar varandra. Man frågar och väntar. Man hoppas och misströstar. Man hoppas att ur det hav av intriger och penningintressen, som världen är, Nationernas förbund skall kunna lyfta upp en fyrbåk, som på något sätt ska visa oss vår väg framåt. Ty den allmänna opinionen har till synes intet patentmedel i Kina-Japan-frågan som den håller på som sitt gent emot Nationernas Förbund. Se, där nere står Englands utrikesminister i leende samspråk med Japans representant. Är hela ensemblen bara ett skådespel för oss, som inte ha några trådar i vår hand? Äro dessa båda herrar på förhand överens om något, som de förstå, men icke vi?

Nu öppnar Paul-Boncour assemblén. Han talar varmt och enträget. Så varm blir han t. o. m. att han efteråt måste taga på sig pälsen för att inte bli förkyld. Man frågar sig: hur är det möjligt att denne välvillige man, som talar om heder och om fred så vältaligt, på sin tid enrollerade alla de franska kvinnorna, så de skulle bli bundna vid krigsmaskineriet...

Därpå framlägger Kina sitt lidandes historia. I går hade vi hopp att ett vapenstillstånd skulle börja i dag. Men japanerna fortsätta sitt anfall! Nyss erhölet telegram...

Japan har också telegram att läsa upp och sin uppfattning att ge. Det är något högst kuriöst att sitta här så långt från själva brännpunkten och försöka bedöma ting...

Den 4 mars.

Högdramatiskt. Pressläktaren fyllt. Telegram efter telegram räckas fram över barriären till väntande vaktmästare, som befordera dem till telegramavdelningen. En resolution nyss antagen, beford-

ras ut till N. F:s radiostation och är där efter i Tokio i samma ögonblick. Kina och Japan tala vidare mot varandra. Alla ha europeiska kläder och samma slag av glasögon, hela församlingen ser enhetlig ut. Men man får komma ihåg, säger min granne välvilligt, att dessa båda nationer ha ett sådant sätt att uttrycka sig, de ha intet anspråk på att bli trodda, det är icke deras mening att säga lögnen egentligen, deras etikett är av detta slaget. Japan viker en smula. Man säger att Japan känner att vi alla producera något, som kallas allvar. Det ljusnar litet... Man bolmar och röker...

Den 5 mars.

Sannerligen, då man hör ordkriget här mellan Kinas och Japans representanter — det verkliga kriget därute kallas som bekant tillsvidare tvist — om strider ha ägt rum eller ej ägt rum på platser med så obekanta namn att de lika så gärna kunde ligga i månen, så skulle man önska en stor karta på väggen. Ett är emellertid klart. Ett område så stort som Frankrike och Tyskland tillsammans har hemsoökts genom denna krigsliknade dispyt. Då inga absolut säkra underrättelser ha ingått om uppnådd vapenvila, övergår församlingen till allmän diskussion och Kina och Japan få höra på.

De mindre länderna gå i elden, först alla de nordiska länderna, Holland och Estland, Schweiz. Sen komma Spanien och Tjeckoslovakiet och Grekland. Alla bjuda till att bildligt talat slå handen i bordet, Nationernas förbund skall leva, dess akt och Kelloggspakten skola hållas i ära, de små nationerna gemensamt slå vakt omkring dem. Ingen stormakt har ännu talat. Det hela är ännu en förberedelse, en orientering, men talen äro kraftfullare, ehuru ej så sköna som i generaldebatten i avrustningskonferensen.

A. T. N.

Kampen om Tysklands öde.

I Königsbergs nationalsocialistiska tidning skrev häromdagen en fru och föreslog, att man i varje bättre fosterländskt hem borde upprätta ett litet husaltare åt Hitler: »ett svart hakkors mot vit bakgrund och en bild av Hitler i naturlig storlek». Inför denna bild, som dagligen skulle prydas med friska blommor, skulle familjemedlemmarna samlas till stilla andaktsstunder. Säkert har detta vackra förslag funnit livligt eko. Hitler är inte blott »der Führer», han är en Gud. Nu har Guden på smygvägar krånglat sig till tyskt medborgarskap och låtit uppställa sig som presidentkandidat. »En storm av jubel går genom det tyska landets», sade han själv. Den 27 februari talade han i Sportpalatset i Berlin. Sköna germanskor på galleriet läto ett regn av blommor falla över honom, då han besteg talarstolen. Musiken dundrade, och tjugofemtusen mänskor vrälade av hänförelse. Och så hov Hitler upp sin röst. — I tretton år ha vi stått i opposition — nu nalkas den stunden, då makten kommer att vila i våra händer — nu nalkas domens dag. — Den 13 mars kommer historiens bok att ännu en gång slås upp och de skändliga sidorna från 1918 till 1932 att slitas ut — på den nya sidan skall stå: det tyska folket har återvunnit sin ära. — Hitlers hysteriska kraftfull gav uttryck åt en segervisshet så segerviss, att den röjde en stark inre osäkerhet. Det sägs, att han tvekat länge, innan han antog kandidaturen. Det är inte trevligt för en Gud att lida nederlag. Visserligen sade han också 1923, i München: I morgon ska jag

segra eller dö. Och varken segrade eller dog efteråt. Men saken är riskablare nu än då. Nu är han föremål för hela folkets, för hela Europas uppmärksamhet. Nu vore det verkligen pinsamt för honom att bli slagen.

Det är tämligen säkert att han blir slagen. —

Från början förklarade Hindenburg, att han endast ville ställa sig till förfogan, om hela folket var enigt i önskan att behålla honom. Nu har han gett efter och låtit uppställa sig som partikandidat. För sök att dölja detta faktum ha inte saknats, men de voro inte övertygande — i själva verket är Hindenburg kandidat för fyra partier: för Centrum, Wirtschafspartei, för demokraterna och socialdemokraterna. Säkert har Hindenburg inte ässett denna utveckling med glädje — han skulle vida föredragit att ha blivit propagandad av sina gamla vänner. Särskilt smärtsamt torde det ha varit för honom, att Stahlhelm, som han alltid visat den varmaste sympati, blivit honom ötrogen.

Kampanjen för Hindenburg går efter två olika linjer. Socialdemokraternas paroll lyder inte »För Hindenburg» utan »Mot Hitler». Det s. k. »Hindenburgutskottet» däremot, vars sammansättning är övervägande högerbetonad, slår an helt andra strängar. Där talas det om »segraren vid Tannenberg» och »historisk tradition» och »tysk trohet» med flera vackra saker. Och man tillbakavisar det nationalsocialistiska påståendet, att Hindenburgs son skulle vara socialdemokrat, (Forts. å sid. 4.)

Vilket?

Naturligtvis

Champoneringspulver

För såväl ljus som mörkt hår i paket à 35 öre.

NORRKPINGSKRETSEN av Fogelstadförbundet sammanträder den 18 mars kl. 7 e. m. hos Inga Ringqvist, Hörngat. 3. Diskussionsämne: Socialism och religion.

Bland tidevarvets mest anlitade boktryckerier står

Zetterlund & Thelanders fortfarande bland de främsta

Radikal prispolitik, kort leveranstid och gediget utförande garanteras våra kunder.

SKEPPSBRON 40 • STOCKHOLM
Telefon: Norr 311 80 (5 linjer)

Första akten.

(Forts. fr. sid. 1).

Attack mot de offensiva vapnen.

Nu tåga makterna åter in på scenen efter något över ett års uppehåll och deras ställning är helt annorlunda. Man står inte längre bakom Frankrike. Vartenda lands program innehåller krav på utränsning eller åtminstone stark begränsning av de vapen som Frankrike hittills lyckats skydda. Man går till en attack mot de offensiva vapnen, dessa som genom sin snabba och dödliga verkan utgöra ett ständigt hot mot grannarna och förorsaka osäkerhet och motrustning. Detta gäller först och främst bombplanen med vid aktionsradie, anfallsplanen, men också de långskjutande kanonerna, tanks, u-båtar och den kemiska krigsarsenalen.

Det radikalaste förslaget kommer från Sovjetryssland, som föreslår nedskrotning av de offensiva vapnen och omöjliggörande av nyfabrikation. Kamp — inte bara mot militarismens drake själv utan mot hans bo och hans ägg.

Tyskland vars linje nu egentligen segrat så långt som deklamationer och program betyda seger, går tillsammans med Italien på upphävande av olikheten i rustningar. Ty Tyskland får inte och Italien kan inte rusta i kapp med Frankrike. De vilja också ha bort de offensiva vapnen. Italien talar om skydd mot civilbefolkningen, Tyskland om demolering av fästningar nära en gräns (sin).

Amerika och England gå ungefär ihop. De vilja båda bygga vidare på avtalen i Washington och London, de vilja ha bort luftvapen och giftkrig, samt restriktioner av de offensiva vapnen. Även Amerika talar om lagstiftning till civilbefolkningens skydd, inkonsekvent nog för initiativtagarna till Kelloggspakten.

De före detta neutrala småstaternas deklamationer erbjuder icke något vidare intresse. De ha intet gemensamt program och de varierade stormakternas deklamationer mot de offensiva vapnen i försiktigare form.

Frankrikes nya position.

Även Frankrike har en ny position vid denna konferens. Det håller inte på konventionsförslagens majoritetsbeslut. Det har naturligtvis vetat och känt att det moderna kriget i sin

vidrighet har fått stämningen emot sig och att man kan inte försvara det maskineri som förvandlat kriget från en kamp mellan män till nidingsövernfall mot värnlösa. Därför slängde det in sitt förslag om den internationella förbundsarmén, redan innan diskussionen hade börjat. Det berör inte avrustningen utom i så mån att den stora anfallsplanen skulle bli ett privilegium, utslutande förbehållet Nationernas förbund. I övrigt ber man konferensen att först intressera sig för detta franska förslag och ta ställning därtill, dess antagande är ett franskt villkor för varje medgivande om avrustning. När den saken var klar — och diplomaterna hade nog reda på den förut — så fingo de påföljande deklamationerna för nedrustning av offensiva vapnen på en gång ett mindre värde. Ty det framgick ju tydligt av delegationernas hållning till det franska förslaget att om detta kan man inte vinna någon snar enighet, om ens någon alls. Och då blir det också svårt att få den enighet omkring avrustningen av offensiva vapnen som behövs för att komma från de principiella uttalandena till praktiska resultat.

Vad excellensen Ramel sade och icke sade.

Frankrike fick genast med sig Polen, Tjeckoslovakiet, Belgien och kan man säga Finland. Sverige lutade åt det hållet ehuru det uttrycktes i svävande ordalag. De flesta lovade bara att studera det, Ryssland och Tyskland gingo in på kritik. Litvinov förklarade direkt att Sovjet skulle anse en sådan internationell armé som ett direkt hot. Tyvärr grep inte Ramel, som kom strax ovanpå Litvinov, det tillfälle som direkt erbjöd sig att betyga att Sverige inte önskar gå in i någon mot Sovjet riktad koalition. Han höll sitt tal som om denna fras inte legat kvar i luften över församlingen. Tyskland uttalade den välgrundade ängslan för att diskussionen om Folkförbundsarmén skulle fördröja avrustningen.

De uppträdandes allmänna hållning var mjukare och försiktigare än under det förberedande arbetet. Amerika gjorde ett medgivande för den budgetära minskningen som det förut stått emot. Tyskland gick med på att ta konventionsförslaget som förhandlingsbas, trots de starka reservationer det förut gjort. Det var inte något tal om att fordra de andra staternas nedrustning till Tysklands gräns, eller något hot om att gå ut ur Folkförbundet. Man ville endast få en nedrustning av samma art som Tysklands nedrustning och en kontroll lika över alla stater, så att Tysklands särställning mildrades. Denna anhållan skulle också, om ej Frankrikes schackdrag kommit, varit principiellt beviljad — väl att märka om staterna ändå varit lika radikala. Man är ju i en riksdag ofta radikal, då man talar för ett förslag som har små utsikter.

Alla be för sin sjuka mor.

Alla bådo på ett eller annat sätt för sin sjuka mor. Ramels sjuka mor var den svenska valutan, han bad att man skulle besinna dess låga köpkraft, om man ginge på budgetbegränsning. Somliga ursäktade sig för att de bådo för sin sjuka mor. Frankrike sade: Folkförbundsarmén blir inte bara bra att ha för oss som

håller på status quo, utan också för dem som vilja ändra på status quo. England: att slopa u-båtsvapnet betyder en fördel inte bara för oss utan också för andra makter.

Det kan inte undgå någon läsare av de stenografiska protokollen vem det är som bestått argumenten för avrustning och likaså förslaget att gå på de offensiva vapnen. Det är pacifismen. Hör vad som säges om rustningarna. England: *rustningar skapa en illusion av säkerhet på ena hållet och tilltagande osäkerhet på det andra.* Belgien: *rustningar skapa ett rus, en förgiftning som nödvändigt leder till utbrott.* Italien: *Ökad internationell rättsordning är endast möjlig genom minskade rustningar.* Sovjet: *vi behöva inga arméer, vi äro nöjda med vårt territorium, vi skulle gärna avrusta helt och hållet, om de andra gå med därpå.*

Civilbefolkningar i alla länder förena Eder!

Detta är ju helt och hållet pacifistiska argument, så långt har den segrat. De krav som de olika staterna framställt sammanfalla också med pacifismens program. Skillnaden är den att pacifismen icke tänkt sig något så fantastiskt som att man skulle kunna pressa ner krigsberedskapen till den nivå den hade på fransktyska krigets tid och sedan hålla den där. Den tänkte sig bara att man först skulle gå mot de offensiva vapnen för att sedan fortsätta i etapper mot total avrustning. De förslag som vissa makter kommit med att humanisera kriget, att skydda civilbefolkningen, måste civilbefolkningen i alla länder förena sig emot. *De makter som underskrivit Kelloggspakten och nu samlats till avrustningskonferens ha intet uppdrag att humanisera kriget.* Dessutom är det klart, att när väl ett krig brutit löst, kan i längden intet avtal i världen hindra de stridande att använda alla resurser som det tekniska kunnandet förser dem med. Man kan inte föra snälla, harmlösa krig. Men om offensiva vapnen komme bort och civilflyget internationaliserades, så skulle den faktik bli svårare som Japan använt att slå till och ställa Folkförbundet inför ett fullbordat faktum. Man skulle märka förberedelserna till militär attack, och de skulle ta lång tid. Som en inledning till allmän avrustning är därför attacken mot offensiva vapnen riktig.

Det faktum att världsoinionens hållning, inspirerad av pacifisterna, övat ett visst inflytande på delegationernas uppträdande, ideologi och förslag, bör uppmuntra dem som hålla på med det opinionsbildande arbetet. De ha i folkmeningen ett vapen som icke är verkningslöst. Men nu gäller det att hålla regeringarna till sitt ord, att beslå dem i slingringar och tvekan. Det gäller att få dem att förstå att ord äro icke nog, nu vilja vi att det skall bli handling av. Det gäller att genomskåda ihålligheten i de vackra fraserna om skyddet av civilbefolkningen, det är bara en bluff.

Den stumma orkestern.

För vår del kunna vi inte finna att all den pacifistiska harmen och verk-

Kvinna i blått.

(Forts. fr. sid. 1.)

och andra berömda målare, efterbildade med växlande lycka av små akademister utan egen personlighet. Det är beklämmande att se, hur grundligt de lagt för fäot hjärnan. De som något höjer sig över småskogen är Torsten Jovinge: stiliserade tavlor i skarpa, klara färger, Stella Falkner-Jovinge: näpna, kanske något väl söta barnporträtt i pastellfärger, Jen Nyström: färgglada, roliga akvareller, Else Mokli Brag: rediga och redbara porträtt, Marie Louise Idestam-Blomberg: intressanta och fängslande skulpturer.

Lisa och Stig Södersten, som utställer på Galleri Modern, är två unga konstnärer, som haft den stora förmånen att ett par år få vistas på Bali, den underbara ön intill Java. De har där haft tillgång till härliga motiv. Ett folk med urgamla seder och en utpräglad grace. Glödande, strålände färger. Den som bäst utnyttjat detta material är Stig Södersten, framför allt i sina teckningar. Bägge målarna är tekniskt skickliga, men vad de kan åstadkomma utan så starka yttre inspirationskällor är vanskligt nog att säga.

På Svensk-Franska Konstgalleriet försiggår en retrospektiv utställning av *Fritiof Schöldt*. Oförskyllt har denne konstnär i viss mån kommit i skuggan av de övriga medlemmarna i Falangen. Han är för närvarande en av våra intressantaste och originellaste målare. Hans utveckling visar den svenska konstens utveckling från ungefär 1915. Först expressionism: självporträttet. Naivismen: bilderna från Italien med små dockliknande människor. Senare stilleben i bleka, förfinade, stillsamma färger. Porträtt med ansiktena liksom ut-suddade. Därefter landskap och stilleben, mer oroligt, småplottrigt utförda. Och slutligen 1930 samma motiv, men med svepande, stora linjer, lugnare, mer samlat. Och 1931 — det bästa konstnären gjort: ateljébilder med mörka, tunga, djupt kända färger, dystrare än förr, men

samhetslusten skall koncentrera sig på Frankrike nu. Det är visserligen sant att den stora internationella orkester, som nu stämt sina instrument i Genève, inte kan börja spelet därför att Frankrike uppehåller det hela. Men varför måste alla spelarna sitta bundna i dessa positioner med fiolen under hakan och stråken höjd över strängarna som en film som plötsligt stoppat? Man frågar sig det, så mycket mer som de alla beskriva att de företagit individuella nedrustningar under de senaste åren. Varför skall då deras förslag nu vara absolut bundna vid det gemensamma tecknet och endast gälla för en gemensam handling?

Där sitta de nu som en förtrollad orkester, beredda men lamslagna, och hur länge så?

Pacifismen har fått regeringarna att ta dess argument och dess avrustningsplan. Men det är tillsvidare till ingen nytta. Den kommer att bli tvungen att inrikta sina ansträngningar nationellt på att få dessa stumma väntande spelare att en efter en föra stråken till strängarna. Annars är dess seger ingen seger, endast ett tecken på att de kloka herrarna i avrustningskonferensen gjort pacifismen oskadlig genom att själv ta dess argument och binda deras användning vid orimliga förutsättningar.

Elin Wägner.

Restaurang

Port Arthur

Blekingegatan 40
Telefon Söder 34784

Bra matställe

också mer gripande. Hela Schöldts utveckling har varit ett ärligt sökande, speglade tidens konstströmmingar. Skall man våga ta konstnärens utveckling för symptomatisk och hoppas på en ljusning i svensk konst över huvud?

En av de intressantaste utställningar, som varit på länge, är *Martin Lindströms* hos Gummeson. Det är en konstnär, som lever i nutiden. Han ger intuitivt uttryck åt efterkrigsungdomens ängest och oro, samma känslor som Per Lagerkvist gett uttryck åt i sina dikter. Både hans landskap och hans porträtt har samma själslig stämning som underlag. Det är mörka, tunga landskap. Människor med spörjande, oroliga ögon och läppar som tyckas ropa: Vad ska det bli av oss? Ska världen gå under? Var finns en utväg ur all denna nöd och allt detta elände? Det är pessimism, men en pessimism som världen behöver. Därför att den ställer frågor, som måste få svar.

Lilly Arrhenius.

Tysklands öde.

(Forts. fr. sid. 3).

som en »gemen insinuation». För socialdemokratiska öron är förstas en dylik musik inte särskilt vällydande. Socialdemokraterna veta också, att Hindenburg i grund och botten inte är deras man. Hindenburg, som sade: »Der Krieg bekommt mir wie eine Badekur», Hindenburg, som ständigt betonat sin trohet gentemot huset Hohenzollern, som med sin »Osthilfe» visat, att de ostpreussiska junkrarnas intressen ligga hans hjärta betydligt närmare än de arbetslösas nöd — Hindenburg är ingen arbetarkandidat. Men han är trots allt hundra gånger bättre än Hitler, och då valet gäller dessa båda, måste Hindenburg accepteras. Den socialdemokratiska tolereringspolitiken har varit katastrofal, i sin begynnelse fullkomligt vanvetlig — men i den situation, som just nu är rådande, är den oundviklig.

Det återstår för den, som ännu hoppas på en fredlig utveckling av händelserna inom Tyskland, ingenting annat än att välja Hindenburg. Det är en kompromiss, men någon annan utväg finns inte. Och det är att antaga, att majoriteten av socialdemokraterna kommer att inse detta.

Det är inte troligt, att första valgången blir avgörande. Men den andra kommer med all säkerhet att medföra Hindenburgs seger. Hans återval betyder inte någon förbättring. Det betyder ett stabiliserande av det nuvarande läget, som förvisso är bedrövligt. Men så länge det består, finns i alla fall utsikt till en bättring.

Helge Heerberger.

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10—12.EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 15 44.PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lösnummer 15 öre.ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.Stockholm 1932
Zetterlund & Thelander Boktryckeri-A.-B.

Inred Edert hem

med vackra mattor,
möbelyger
och gardiner

från

ROBERT
DITZINGERVästerlånggatan 72—74
Normalmstorg 18

"BORTA BRA"

Dir. S. A. R. A.

REISEN

om man bor på Skeppsbron 12—14.
Stockholms modernaste hotell. Rum från 6:50.